

2016-2017

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВництва та архітектури»**

КАФЕДРА Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні економічні системи

спеціальність	<u>075 «Маркетинг»</u> (назва навчальної дисципліни)
освітньо-професійна програма	<u>«Маркетинг»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітній ступінь	<u>бакалавр</u> (назва освітньої програми)
форма навчання	<u>дenna</u> (дenna, заочна, вечірня)
розробник	<u>Кірієнко Ольга Миколаївна</u> (прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сучасні економічні системи» охоплює характеристики понять «економічна система» та «моделі економічних систем», теоретичні питання їх розвитку. Розглядаються функції, типи та конкретні моделі економічних систем, даються порівняльні їх характеристики. На прикладі конкретних країн розглядаються складові економічних систем, їх еволюція та сучасні механізми і тенденції функціонування. Особлива увага приділяється розгляду формування національної моделі розвитку економічної системи України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	135	4,5		135
Аудиторні заняття, у т.ч:	46			46
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	16			16
Самостійна робота, у т.ч:	89			89
підготовка до аудиторних занять	23			23
підготовка до контрольних заходів	30			30
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6			6
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни засвоєння сутності і особливостей різних типів і моделей економічних систем; оволодіння основами теоретичних знань, навичками практичного застосування прийомів і методів оцінки механізмів становлення, функціонування та розвитку цих систем.

Завдання дисципліни сприяння всебічному пізнанню студентами загальних зasad організації та функціонування економічних систем, домінуючих тенденцій у їх розбудові, методів типологізації національних моделей економічних систем, дослідження особливостей сучасного розвитку економіки України в контексті пошуку ефективної моделі її соціально-економічної трансформації.

Пререквізити дисципліни: «Економічна теорія», «Національна економіка», «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: «Маркетинг», «Міжнародна економіка», «Соціальна економіка».

Компетентності: **ЗК1.** Здатність розуміти цінності демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини в Україні. **ЗК2.** Вміння дотримуватися моральних, культурних, правових та наукових цінностей суспільства та ведення здорового способу життя. **ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, застосування методів наукового пізнання. **ЗК4.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знанням, генерувати нові ідеї. **ЗК5.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. **ЗК8.** Здатність до проведення досліджень, пошуку, оброблення та аналізу інформації. **ЗК12.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). **ЗК13.** Здатність працювати в міжнародному середовищі. **ЗК14.** Здатність діяти соціально відповідально на основі етичних принципів, прагнення до збереження довкілля.

Заплановані результати навчання. **РН10.** Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта. **РН12.** Набути навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: пояснально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Економічні системи розвинутих країн					
Предмет і метод навчального курсу	6	2	2		2
Порівняльна характеристика типів економічних систем	16	4	2		10
Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	14	4			10
Німецька модель соціального ринкового господарства.	6	2			4
Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	6	2	2		2
Особливості національної моделі економічного державного регулювання (на прикладі Франції)	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 1	54	16	8		30

Змістовий модуль 2. Економічні системи країн, що розвиваються					
Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	6	2	2		2
Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	14	2	2		10
Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	7	2	2		3
Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	6	2			4
Економічна система України.	18	6	2		10
Разом за змістовим модулем 2	51	14	8		29
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	135	30	16		89

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу	2
2,3	Порівняльна характеристика типів економічних систем	4
4,5	Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	4
6	Німецька модель соціального ринкового господарства.	2
7	Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	2
8	Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	2
9	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
10	Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	2
11	Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	2
12	Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	2
13-15	Економічна система України.	6
ВСЬОГО:		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу. Методологія пізнання економічних систем і моделей, їх класифікація	2
2	Порівняльна характеристика типів економічних систем, їх механізмів та ефективності	2
3	Механізм координації соціально-економічного розвитку в країнах Скандинавії.	2
4	Державний дирижизм як політика активного державного регулювання економіки Франції	2
5	Соціально-економічні виміри ефективності та конкурентоспроможності постсоціалістичних країн Східної Європи.	2

6	Становлення та модернізація економіки Китаю та оцінка її ефективності	2
7	Загальна характеристика та особливості економік країн Південно-Східної Азії.	2
8	Формування національної моделі розвитку економічної системи України.	2
	ВСЬОГО:	16

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	23
	підготовка до контрольних заходів	30
	виконання курсового проекту або роботи	-
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	6
	Міжнародні умови і тенденції сучасного соціально-економічного розвитку. Транснаціоналізація та постіндустріалізація як головні чинники впливу на національні моделі розвитку.	2
	Міжнародна інтеграція як елемент зовнішньоекономічних стратегій. Ідеологічне підґрунтя національної та міжнародної економічної політики.	2
	Ліберальна ринкова модель економічної системи. Характерні риси та національні особливості ліберальної моделі економічної системи.	2
	підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	89

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий, тестовий і практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

З дисципліни «Сучасні економічні системи» передбачено два змістові модулі. Форма змістового модулю – письмова контрольна робота, яка здійснюється під час проведення навчальних занять в термін відповідно до робочого навчального плану і оцінюється з розрахунку 100 балів.

Критерії оцінки змістового модулю 1. Економічні системи розвинутих країн

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

- 1 теоретичне питання;
- 10 тестових завдань.
- 50 балів студент отримує за виконання теоретичного питання;
- 50 балів за виконання 10 тестових питань (по 5 балів за кожну правильну відповідь)

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрутовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрите, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Критерії оцінки змістового модулю 2. Економічні системи країн, що розвиваються

Структура завдання змістового модулю 2 складається з двох теоретичних питань.

- 50 балів студент отримує за виконання кожного з двох теоретичних питань;

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрите, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка виставляється з розрахунку 100 балів за виконання екзаменаційної письмової роботи.

Структура екзаменаційного білету складається з двох теоретичних питань.

- 50 балів студент отримує за виконання кожного з двох теоретичних питань;

Максимальну оцінку за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

31-49 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу. Відсутні висновки з питання, яке розглядається.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання не розкриває повністю його зміст, припускається помилок, він отримує – 11-30 балів.

1-10 балів студент отримує, якщо висвітлює окремі фрагменти питання, які не пов'язані між собою.

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрите, відповідь неправильна, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середньоарифметична від середньої оцінки двох змістових модулів та екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять. Щоб відпрацювати пропущені лекції, обов'язково необхідно надати конспект лекції викладачеві під час поточних консультацій. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються студентом у вигляді усного опитування. Пропущену або не виконану контрольну роботу необхідно написати у призначений викладачем час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Анализ экономических систем: понятия теории хозяйственного порядка и политической экономики/ Под общ. ред. А.Шюллера «Х.-Г. Крюссельберга; пер. с. нем. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006- с. 110-112.
2. Беляев О.О., Бебело А.С. «Сучасні економічні системи суспільства// Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003 – с. 204.
3. Башнянин Г.І., Копич І.М., Шевчик Б.М. Економічні системи: проблеми структури.- Л.: Кононівського, 1999.- 220 с.
4. Гаврюшин О. Основні елементи теорії ринкової системи. – К.: Наук. думка, 1992. – 220 с.
5. Гальчинський А. Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу. – К.: Українські пропілії, 2001. – с.36-114.
6. Диба М.І. Регулювання в сучасній економічній системі: Монографія. – К: КНЕУ.- 2000. – 220 с.
7. Економічна система суспільства: Навч. посіб./ Мельник Л.Ю., Плаксієнко В.Я., Сірко Ю.І. – Д.: Січ. – 2001.- 545 с.
8. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб./ За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, В.М. Осипова. – 3-те вид. перероб. та доп. – К.: Центр навч. літератури. – 2007. – 544 с.
9. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН України В.М. Гейця.- К.: 7 п-т екон. прогнозув.: Фенікс. – 2003. – 1008 с.
10. Западноевропейские страны: особенности социально-экономических моделей/ Отв. ред. В.П. Гутник.- М.: Наука.- 2002. – 270 с.
11. Канамори Х., Вада Д. Япония – мировая экономическая держава. – М.: Наука.- 1986. – 240 с.
12. Красникова Е.В. Экономика переходного периода: Учеб. пособие. – М.: Омега. – Л.- 2005.- 296 с.
13. Крючкова В. Структурні чинники розвитку економіки України.- К.: Наук. думка. – 2004.- 319 с.
14. Кудров В.М. Мировая экономика: Ученик/ В.М. Ку дров.- М.: Дело.- 2004. – 512 с.
15. Ламберт Х. Социальная рыночная экономика. Германский путь.- М.: Дело.- 1994. – 640 с.
16. Мочерный С.В., Некрасов В.Н., Овчинников В.И., Секретарюк В.Н. Современная экономическая система и тенденции ее развития в начале третьего тысячелетия/ Экономическая теория: Учеб. для вузов. – М. – 2000. – 394 с.
17. Мусіна Л. Економічна політика і розвиток реформ у південній Кореї: досвід для України // Економіка України. – 2002.- № 6.- с. 77-85.
18. Новейшая история стран Европы и Америки: ХХ век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч./ Под ред. А.М. Родригеса, М.В. Пономарева. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС.- 2001.- 336 с.
19. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ: Економіка. Політика. Соціологія. – К.: Техніка, 2001. – 312 с. (Розділ: Змішана економіка).
20. Пахомов Ю. Мировые цивилизации: проблемы и перспективы// 3-б наук. праць/ Відп. ред. В.Є. Новицький.- К.: Ін-т світової економіки і міжнар. відносин НАН України. – 2004. – Вип. 40. – с. 5-33.
21. Пилипенко И.В. Конкурентоспособность стран и регионов в мировом хозяйстве: теория, опыт малых стран Западной и Северной Европы. – М.: Смоленск: Ойкумена: 2005. – 495 с.
22. Платонова О. Экономические системы и их трансформация// МЭ и МО.- 1998.- № 7. с. 4-16.

23. Рабинський І.М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. – Львів: Інтереко, 1997 – 220 с.
24. Селищев А.С., Селищев Н.А. Китайская экономика в XXI веке. – СПБ.: Питер, 2004. – 240 с.
25. Томаневич Л. М. соціально-економічні моделі: теоретичні основи дослідження// Науковий вісник ЛНУВМТБ ім.. Іжицького.- Т.14. - № 1 (51). – Ч.2. – 2012. – с.290-295.
26. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.

Допоміжна

1. Гришин И. Швеция после шведской модели// МЭ и МО. – 2014. № 6. – с.53-64.
2. Єщенко П.С. Стагнація української економіки: незавершеність реформ чи продумана політика? // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 29-46.
3. Зверяков М.И. Об изменении модели экономического развития // Экономика Украины. – 2015.- № 6.- с.41-49.
4. Зверяков М.И. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. – 2017. - № 11 с. 3-16.
5. Клочковский Л. Латинская Америка: проблемы модернизации экономики// МЭ и МО. – 2013.- № 12. – с.47-55.
6. Кредісов А.І. Теоретичні підходи до дослідження етапів розвитку ринкової економіки // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 3-18.
7. Кудряшов В.П. Політика державних видатків у ЄС у післякризовий період // Економіка України. – 2017. - № 10 с. 74-90.
8. Луцик В.М. Соціально-економічна система: модель ресурсного забезпечення успішного функціонування// Вісник університету банківської справи Національного банку України. – Вип. 1 (19).- 2014. – с.36-41.
9. Москаленко О.М. Випереджаючий економічний розвиток: теоретично-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні // Економіка України. – 2014.- № 8. – с.4-17.
10. Самохвалов А. Государство в рыночной экономике: уроки кризисов// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 11-29.
11. Селихов Д. КНР в мировом инновационном развитии// МЭ и МО. – 2013. № 11. – с. 21-28.
12. Шкваря Л. Экономика Индонезии: современные тенденции// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 62-69.
13. Яковлева Н. Аргентинская модель посткризисного развития// МЭ и МО. – 2014. № 2. – с. 67-76.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // www.leps.kiev.ua

Розробник

(О.М. Кірієнко)

Гарант освітньої програми

(М.О. Прилепова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
«Економічної теорії та права»
Протокол від «02» жовтня 2019 року № 3